

22. 5. 2015

NAVODILO ZA ODVZEM VZORCEV TAL ZA Nmin ANALIZO (HITRI TALNI NITRATNI TEST)

Nmin analiza tal na vsebnost mineralnega dušika (N) tal se opravlja v glavnih kmetijskih rastlinah (kulturah) na njivah z namenom določitve potrebnega odmerka dušičnih gnojil za dognojevanje in gnojenje. Analiza tal Nmin se je do sedaj izvajala za namene integrirane pridelave poljščin in zelenjave, od 2015 naprej pa so jo obvezani izvajati tudi vsi vključeni v operacijo KOPOP POZ.

Minimalno število analiz, ki jih je treba izdelati pri izvajanju operacije KOPOP POLJEDELSTVO IN ZELENJADARSTVO – POZ_ NMIN - obvezne zahteve - je:

- do vključno 3 ha površin: 1 analiza;
- nad 3 ha do vključno 10 ha površin: 2 analizi;
- nad 10 ha površin: 4 analize.

Obvezna zahteva POZ_ NMIN pomeni izvajanje **HITRIH TALNIH TESTOV** na vsebnost mineraliziranega dušika v tleh, kjer rastejo kmetijske rastline **glavnega posevka**. Namen testiranja je preprečevanje prekomerne uporabe dušikovih gnojil in določanje optimalnega odmerka dušika glede na trenutno dejansko stanje zaloge dušika v tleh.

Analize se priporoča opraviti **pred dognojevanjem poljščin, zelenjadnic in drugih kmetijskih rastlin**. Večina pridelovalcev poljščin ima posejano tudi koruzo, ki je sedaj na Primorskem v fazi 3 – 7 listov. **Ker imamo z gnojenjem na podlagi talne Nmin analize pri koruzi največ izkušenj priporočamo, da obveznosti opravite z odvzedom talnega vzorca za Nmin pred dognojevanjem koruze,** saj smo na Primorskem že pred oddajo zbirne vloge, čas za odvzeme vzorcev pred dognojevanjem žit februarja in marca zamudili.

Odvzem vzorca za N min analizo:

Vzorci tal, enako kot za klasično analizo, najlažje **odvzamemo s sondo (lahko tudi z lopato) na čim več mestih (vsaj 15 - 20) po celi površini njive, globina vzorčenja naj bo do globine oranja (30 cm).** Zemljo v vedru dobro zmešamo in odvzamemo vsaj 0,5 kg zemlje za vzorec, ki ga damo v vrečko in na zunanji strani označimo z vsemi obveznimi podatki – KMG-MID, naslov, kultura, GERK (glej obrazec spodaj). Na posameznem vzorcu morate navesti vse GERK-e posamezne kulture, ki jih vzorec predstavlja.

Po odvzemu je potrebno vzorec tal obvezno takoj dati v hladen prostor, najbolje v hladilnik in ga v najkrajšem času (po možnosti še isti, najkasneje pa naslednji dan zjutraj) dostaviti v laboratorij v hladilni torbi z ledom. Hladilno torbo je najbolje imeti že s seboj na njivi. V kolikor vzorca ne moremo dostaviti do laboratorija isti ali takoj naslednji dan, **ga lahko zamrznemo** v tanki plasti.

Nmin analize opravljamo v **agroživilskem laboratoriju na KGZ Nova Gorica**, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica. Vzorce lahko dostavite vsak dan od 8. do 14. ure, razen ob petkih oz. po dogovoru z laboratorijem (05/33 51 227) ali s kmetijskim svetovalcem. Cena analize enega vzorca: 8,60 €.

Gnojenje koruze na podlagi rezultata Nmin analize

Dognojevanje koruze z dušikom priporočamo, če so vrednosti meritev nitratnega dušika v tleh nižje od 21 mg/kg tal. Vzorec tal priporočamo odvzeti čim bolj pozno pred predvidenim dognojevanjem, ko še lahko opravimo strojno dognojevanje in okopavanje z medvrstnim dognojevalcem. V primeru, da vzorec odvezamemo prezgodaj po setvi in so vrednosti meritev nad 21 mg/kg do globine 30 cm, priporočamo opraviti medvrstno okopavanje, ponovno vzorčenje in po potrebi dognojevanje pred zadnjim okopavanjem.

Višje vrednosti nitratnega dušika v tleh najdemo v primeru uporabe gnojivke, večjih količin hlevskega gnoja ali zaoravanju ostankov lucerne ali drugih detelj. V segretyh in vlažnih tleh mikroorganizmi pospešeno sproščajo dušik z mineralizacijo oz. razgradnjo organske snovi v tleh. Vrednost dušika se zato aktivno dnevno spreminja, kuruza pa za svojo rast začne porabljati večje količine nitratnega dušika šele, ko je večja od 8 listov. Do 8. lista kuruza porabi le 10 -15 % dušika, veliko dušika pa kuruza rabi v fazi intenzivne rasti in po cvetenju v fazi formiranja in polnjenja zrnja.

Višina pridelka pri kuruzy je močno odvisna od gnojenja z dušikom in dostopnosti dušika tekom celotne rastne dobe. Prevelike količine dodanega dušika pred setvijo ali na začetku rasti, posebej če je dodan v nitratni obliki, se na lažjih tleh in na tleh z malo humusa, izpira v globlje plasti tal, kjer ga rastline s koreninskim sistemom več ne dosežejo. Posledice pomanjkanja dušika v poznejših fazah rasti kuruze opazimo po odmiranju vrhov spodnjih listov v obliki črke V ob listni žili.

Pri dognojevanju posevkov kuruzy z dušikom priporočamo večji odmerek dušika dodati v čimpoznejši fazi rasti kuruzy, ko še lahko gremo s strojem v posevek. Odmerke nad 80 kg/ha NO³ priporočamo razdeliti na 2 obroka, za dognojevanje pa rajši izberemo dušična gnojila, ki vsebujejo dušik v amonijski in amidni obliki (urea, ENERGIKO, NGOO-32,..), ki se manj izpirajo. Dognojevanje izvedemo z medvrstnim dognojevalcem za kuruzy, ki plitvo prerahlja tla, spodreže morebitne plevele in hkrati zadela gnojilo. S tem se izognemo izgubam dušika zaradi izhlapevanja, saj je amonijska oblika dušika rada hlapi.

Pripravila:
Anka Poženel, univ.dipl.inž.agr.

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVA GORICA

Kmetijska svetovalna služba

Goriška cesta 23 b, 5270 Ajdovščina, Slovenija
Tel.: (+386) 5 3671072, Fax.: (+386) 5 3671073
e-mail: anka.pozenel@go.kgzs.si, www.kmetijskizavod-ng.si

Datum: _____ N MIN ANALIZA

KMG MID: _____ Ime priimek: _____

Naslov: _____ Pošta: _____

Kultura: _____

Št. GERK

PID: _____

Datum: _____ N MIN ANALIZA

KMG MID: _____ Ime priimek: _____

Naslov: _____ Pošta: _____

Kultura: _____

Št. GERK

PID: _____

Datum: _____ N MIN ANALIZA

KMG MID: _____ Ime priimek: _____

Naslov: _____ Pošta: _____

Kultura: _____

Št. GERK

PID: _____

Datum: _____ N MIN ANALIZA

KMG MID: _____ Ime priimek: _____

Naslov: _____ Pošta: _____

Kultura: _____

Št. GERK

PID: _____